

Література:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення 07.12.2024).
2. Курбатова І.С. Міжнародне співробітництво прокуратури України під час кримінального провадження в порядку перейняття // Приватне та публічне право. 2020. № 1. С. 87-91. URL: https://web.archive.org/web/20220309141748id_/http://pp-law.in.ua/archive/1_2020/20.pdf (дата звернення 28.11.2024).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-29>

ВІДМОВА У МИТНОМУ ОФОРМЛЕННІ ПРИ ДЕКЛАРУВАННІ ТОВАРУ: ПІДСТАВИ ТА ПРАВОВІ НАСЛІДКИ

Іванченко Едуард Пилипович

кандидат юридичних наук, професор

Української технологічної академії,

радник Асоціації митних брокерів України, докторант

Науково-дослідний інститут приватного права

і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака

Національної академії правових наук України

м. Київ, Україна

Митне декларування з послідуєчим оформленням товару вимагає від декларанта виконання встановлених чинним законодавством певних дій. Правові відносини між декларантом та митним органом в частині відмови у митному оформленні товару врегульовані Митним кодексом України (Кодекс) [1], а саме статтею 256. Відмова у митному оформленні та обов'язки митного органу щодо роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення. У відповідності до зазначеної статті:

1. Відмова у митному оформленні – це письмове вмотивоване рішення митного органу про неможливість здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через невиконання декларантом або уповноваженою ним особою умов, визначених цим Кодексом.

2. У рішенні про відмову у митному оформленні повинні бути зазначені причини відмови та наведені вичерпні роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення товарів,

транспортних засобів комерційного призначення. Зазначене рішення повинно також містити інформацію про порядок його оскарження.

3. Рішення про відмову у митному оформленні приймається в межах строку, відведеного статтею 255 цього Кодексу для завершення митного оформлення. Неприйняття такого рішення протягом зазначеного строку є бездіяльністю, яка може бути оскаржена в порядку, встановленому главою 4 цього Кодексу.

Отже, варіантами для особи, що здійснює митне декларування товару залишаються два: 1) або *виконати рішення митного органу*; 2) або *оскаржити*, як це і передбачено Кодексом.

Вчинення належного декларування товару з заповненням митної декларації (МД) забезпечує своєчасне, безперешкодне митне оформлення заявленого товару при експортно-імпорتنих операціях. Проблематика особливостей митного декларування товарів і пов'язаних з цим ризиків для декларанта частково розглядалася нами раніше у наукових публікаціях [2; 3], в яких доводилася необхідність та терміновість нормативно-правового врегулювання зазначеного питання. Однак ціллю даного дослідження є тільки господарсько-правовий аналіз досконалості процедури відмови у митному оформленні та обов'язки митного органу щодо роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення згідно чинного законодавства України та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та митних посередників при декларуванні товарів.

Найчастіше підставою для відмови у митному оформленні є неналежне декларування товару з боку декларанта або уповноваженою ним особою, а саме – заповнення МД з порушенням вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 року № 450 «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій», яким затверджено Положення про митні декларації та форми цих декларацій [4], та Наказу Міністерства фінансів України від 30.05.2012 року № 651 «Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа» [5].

МД має бути оформлена за формою встановленого зразка, містити підпис особи, яка її подала, а до неї мають бути додані всі необхідні документи, перелік яких міститься у статті 335 Кодексу.

Зокрема, у МД відповідно до статті 257 Кодексу має бути зазначено: заявлений митний режим, тип декларації та відомості про особливості переміщення; відомості про декларанта, уповноважену особу, яка склала декларацію, одержувача, перевізника товарів і сторони зовнішньоекономічного договору (контракту) або іншого документа, що використовується в міжнародній практиці замість

договору (контракту), а в разі якщо зовнішньоекономічний договір (контракт) укладено на підставі посередницького договору, – також про іншу, крім сторони зовнішньоекономічного договору (контракту), сторону такого посередницького договору; відомості про найменування країн відправлення та призначення; відомості про транспортні засоби комерційного призначення, що використовуються для міжнародного перевезення товарів та/або їх перевезення митною територією України під митним контролем, та контейнери; відомості про товари; відомості про нарахування митних та інших платежів, а також про надання забезпечення сплати митних платежів; відомості про зовнішньоекономічний договір (контракт) або інший документ, що використовується в міжнародній практиці замість договору (контракту), та його основні умови; відомості, що підтверджують дотримання встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення товарів через митний кордон України; відомості про документи, що надаються для митного контролю разом з МД; довідковий номер декларації (за бажанням декларанта).

У декларацію мають бути внесені лише ті відомості, які є необхідними для цілей справляння митних платежів, формування митної статистики, а також для забезпечення додержання вимог Кодексу та інших законодавчих актів. У разі належного оформлення МД: відсутність помилок, дотримано всіх вимог Кодексу, митний орган зобов'язаний її прийняти. Факт прийняття МД фіксує посадова особа митного органу.

Причини, через які митний орган може відмовити в прийнятті митної декларації, наведені у частинні 11 статті 264 Митного кодексу України. Зокрема, це такі: митна декларація не містить усіх відомостей або подана без документів, передбачених статтею 335 цього Кодексу; електронна митна декларація не містить встановлених законодавством обов'язкових реквізитів; митну декларацію подано з порушенням інших вимог, встановлених Кодексом. У всіх випадках відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні, випуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення оформлюється картка відмови за формою, затвердженою Наказом Міністерства фінансів № 631 від 30.05.2012 року «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації за формою єдиного адміністративного документа» [6] в додатку 2 до цього Порядку. Картка відмови складається за допомогою АСМО (автоматизована система митного оформлення) у межах строку, відведеного статтею 255 Кодексу для завершення митного оформлення, посадовою особою митного органу, якою прийнято рішення про

відмову. У картці відмови зазначаються причини відмови, наводяться вичерпні роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість прийняття митної декларації, митного оформлення, випуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також вказується інформація про порядок оскарження рішення про відмову.

У відповідності до статті 24 Кодексу будь-яка особа має право оскаржити рішення, дії або бездіяльність митних органів до митного органу вищого рівня або до суду, якщо вважає, що такими рішеннями, діями або бездіяльністю порушено її права, свободи чи інтереси, створено перешкоди для їх реалізації або на неї незаконно покладено будь-які обов'язки.

Підводячи підсумки, слід зазначити, що правове врегулювання процедури відмови у митному оформленні та обов'язки митного органу щодо роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення, відповідають чинному законодавству України та інтересам суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та митних посередників при декларуванні товарів. Дотримання вимог порядку заповнення МД забезпечить своєчасне, безперешкодне митне оформлення заявленого товару при експортно-імпортних операціях.

Література:

1. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 року № 4495. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

2. Іванченко Е. П. Ризики у здійсненні митної брокерської діяльності при декларуванні товарів. Розвиток міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 3-4 травня 2024 року) / За заг. ред.: М. М. Палінчак, В. П. Приходько, В. В. Химинець та ін. – Львів-Торунь : Liha-Pres, 2024. –212с. С. 110-113.

3. Іванченко Е. П. Митне брокерське підприємництво: декларування товарів у межах однієї товарної позиції УКТЗЕД. Підприємництво та торгівля: сучасний стан і перспективи розвитку: Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (16 трав. 2024 р.) / відп. ред. О. М. Полінкевич, І. В. Кривов'язюк, М. В. Войчук. Електрон. дані. Луцьк: Вежа Друк, 2024. 152 с. С. 19-22.

4. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 450. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-p#Text>.

5. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій за формою єдиного адміністративного документа : Наказ Міністерства

фінансів України від 30.05.2012 року № 651. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1372-12#Text>.

6. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації за формою єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів від 30.05.2012 року № 631. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12#Text>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-30>

ЗЛОЧИНИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ВІЙСЬКОВИМИ КОНФЛІКТАМИ: КЛАСИФІКАЦІЯ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

Калюга Каріна Вікторівна

*доктор юридичних наук, професор, заступник завідувача кафедри
кримінального права, процесу та криміналістики
Інститут економіки та права Класичного приватного університету
м. Запоріжжя, Україна*

Військові конфлікти супроводжуються значними змінами у соціальному, економічному та правовому житті суспільства. Однією з найважливіших проблем, що виникає в таких умовах, це зростання злочинності, пов'язаної безпосередньо з війною та її наслідками. Правопорушення цього типу мають свої унікальні риси, які відображають специфіку військових конфліктів, і потребують особливих підходів у криміналістичному дослідженні, документуванні та розслідуванні.

Правопорушення, що виникають у контексті військових конфліктів, можна класифікувати за кількома критеріями:

- за об'єктом посягання: злочини проти миру та безпеки людства: воєнні злочини, геноцид, злочини проти людяності, агресія; злочини проти життя і здоров'я: вбивства, катування, незаконне позбавлення волі; злочини проти власності: мародерство, крадіжки, пограбування, вимагання; злочини проти довкілля: умисне знищення природних ресурсів, підлив екологічної безпеки;

- за суб'єктом вчинення: злочини, вчинені військовими: перевищення повноважень, катування, незаконне використання зброї; злочини, вчинені цивільними особами: мародерство, колабораціонізм, незаконне зберігання зброї; злочини, вчинені організованими